

Autor

dr Marek Błaszczuk, Uniwersytet Mikołaja Kopernika

Tytuł wystąpienia

„Samotność i dialogiczność. O dialektyce ludzkiej egzystencji”

Abstrakt

Celem wystąpienia będzie ukazanie egzystencjalnego napięcia między samotnością a dialogicznością (współbyciem, koegzystencją, uspołecznieniem, wspólnotowością, miłością, komunikacją), a w szerszej perspektywie – dialektycznego charakteru ludzkiej egzystencji. Wywód podzielony będzie na trzy części. W pierwszej przedstawimy dane statystyczne dotyczące problemu samotności, uwzględniając jego światowe zróżnicowanie. Zaznaczymy, że samotności uchodzi za wyjątkowo dokuczliwą „chorobę” naszych czasów, stanowiąc jeden z fundamentalnych problemów współczesności. Będziemy argumentować na rzecz tezy, że – pomimo obserwowanego dziś postępu cywilizacyjnego (technologicznego), sprzyjającemu intensyfikacji międzyludzkiej komunikacji oraz umożliwiającemu wręcz nieustanne „bycie w kontakcie” – samotność coraz częściej staje się dla człowieka problematyczna i uciążliwa. Naukowcy coraz śmielej mówią nawet o „epidemii” samotności, zwracając uwagę na powszechność jej występowania. W drugiej wskażemy na potencjalne skutki chronicznej samotności (depresja, zaburzenia lękowe, dolegliwości psychosomatyczne, próby samobójcze), akcentując ich wpływ na nasze zdrowie. W trzeciej natomiast nakreślimy swoistą ambiwalencję w rozumieniu i konceptualizowaniu samotności. Podkreślimy, że z jednej strony postrzega się ją jako coś cennego, dobrego i pozytywnego, stanowiącego kluczowy warunek „bycia sobą” (autentycznego sposobu bycia-w-świecie); z drugiej zaś – jako coś nieprzyjemnego, złowrogiego i negatywnego, będącego zaprzeczeniem społecznej natury człowieka.

Słowa kluczowe

samotność, dialogiczność, dialektyka, człowiek, egzystencja